

Aktuálně

SMS ČR se výrazně zasadilo o rozvoj rychlého internetu ve venkovských oblastech.

str. 3

Téma

K novelám sociálních zákonů má SMS ČR řadu připomínek.

str. 6

Příklad dobré praxe

Břehy: Obec opravila budovu mlýna, bytový dům a vytvořila multifunkční prostory. To vše bez půjček!

str. 7

Neřešme jestli, ale jak udržet prodejny v malých obcích!

Vážené starostky, vážení starostové, přátelé Sdružení místních samospráv ČR.

Obec Jeřišno leží na úpatí Železných hor v Kraji Vysočina. Dohromady má 270 obyvatel v pěti místních částech, dvě prodejny a jednu hospodu. Obec vlastní kulturní budovu, ve které se nachází hospoda a společenský sál. V současnosti zařízení provozuje nájemce z Jeřišna, který navíc zaměstnává dalšího obyvatele, což je jistě přidaná hodnota. Veřejnost je s provozem hospůdky spokojena, o čemž svědčí nejen množství místních akcí, ale i mimoobecních, včetně například svateb. Společenský sál se pronajímá za symbolické stokoruny za jednu akci. I za hospůdku vybíráme symbolické nájemné tisíc korun měsíčně, přičemž obec financuje veškeré opravy či náklady na nové vybavení. Z toho, že se hospůdce daří, mám osobně velkou radost.

Poněkud horší situace je s prodejny, které se nacházejí v Jeřišně i Chuchli. Obec je pronajímá. Opět za symbolickou cenu, za sto korun ročně. Obec přitom platí veškeré energie a náklady, což znamená přibližně 50 tisíc korun ročně za jednu prodejnu. Takto už to funguje více než deset let. A na krajskou dotaci jsme dosáhli jen jednou. Za tu dobu se v prodejních vystřídali čtyři nájemci, ten poslední vydržel rok. Od letošního roku je provozuje vietnamský obchodník z nedaleké Chotěboře. Nezbylo nám totiž nic jiného, než se vypravit tímto směrem a prosit vietnamskou komunitu, zda by za současných podmínek podnikala v naší vesničce.

Bez obchodu a hospody se z vesnice vytrácí život!

V rámci SMS ČR jsem členkou pracovní skupiny Pro služby na venkově. Problém obslužnosti venkova mě dlouhodobě zajímá už proto, že ho denně řeším. To, že bez obchodu a hospody se z vesnice vytrácí život, vědí občané i starostové. Poukazuje se na to nejen v vylidňování venkova, ale také se stárnutím populace a v neposlední řadě i s legislativním prostředím a administrativní zátěží. Ročně se totiž uzavírá až 500 prodejen.

Jak se tedy případnému uzavření vyhnout a jak se postarat o to, aby prodejna zůstala i nadále centrem života v obci? Na tuto otázku je velmi těžké odpovědět. Nejspíš nás napadne, že neblahý trend by mohla zpomalit a snad i zastavit systémová řešení a samozřejmě finance. Zcela určitě obcím nepřísluší, aby provozovaly prodejny, pohostinství, pošty. Měly by být ale garantem těchto i dalších služeb v součinnosti s kraji a samozřejmě státem. Některé kraje již podporují svými dotačními tituly snahu o udržení prodejen na malých obcích. V Kraji Vysočina máme

poměrně přísná specifická kritéria a na vyčleněný objem peněz je převyšovat žadatelů.

Od roku 2021 by se měl s podporou přidat i stát. Konkrétně má Ministerstvo průmyslu i obchodu přijít s dotačním titulem, kde budou příjemcem podpory pouze obce. Nejkritičtější situace je v obcích do 500 obyvatel. Prodejny ale mizí i z vesnic o 1000 obyvatelích, a právě při tomto počtu začínají být prodejny velmi pomalu ziskové. Je třeba si uvědomit, že uzavření každé malé prodejny má dopad na ekonomiku a zaměstnanost v daném regionu.

Pomoci se snaží i Ministerstvo pro místní rozvoj dotačním titulem na výstavbu nových prodejen v obcích, kde zcela chybí. Domnívám se ale, že důležitější je udržet stávající prodejny. Malé obce mnohdy nemají ani na spolufinancování provozu, natož pak na spolufinancování výstavby. Toto ministerstvo také zpracovalo Koncept rozvoje venkova a byla stanovena vize s názvem „V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“.

Máme rok 2020 a sedm let není mnoho. Snad se nám všem podaří tuto vizi naplnit a snad ještě dříve budeme mít venkov s důstojnými službami, a především spokojenými občany, kterým se tu bude dobře žít!

Dagmar Vaňková, starostka obce Jeřišno

Máte inspirativní projekt?

Přihlaste se s ním do soutěže Dobrá praxe roku!

Povedl se vám v obci projekt, který by mohl inspirovat i jiné vesnice? Týká se sociálního prostředí, kultury, péče o životní prostředí, vybavenosti pro veřejné služby či inovace na venkově? Pokud kývete hlavou, že ano, pak neváhejte a přihlaste jej do soutěže Dobrá praxe roku, kterou pořádá Sdružení místních samospráv ČR. Hlásit se můžete do 15. března.

Soutěž vyhlásilo SMS ČR poprvé v roce 2018. Jejím cílem je nejen ocenit práci a invence vítězů, ale také představit příklady dobré praxe veřejnosti, neboť mohou inspirovat další obce a komunální politiky.

A jaká má soutěž pravidla?

1. Hlásit se můžete s projekty obcí I. typu, popřípadě projekty, které mohou být pro tyto obce inspirující.
2. Jde nám o projekty, které jste realizovali v roce 2019, popřípadě 2018.
3. Projekt do soutěže pošlete na e-mailovou adresu: dobrapraxe@smscr.cz. Organizátoři vám následně zašlou formulář příkladu dobré praxe, který je třeba vyplnit.
4. Uzávěrka přihlášek, včetně odevzdání vyplněných formulářů, je v neděli 15. 3. 2020.
5. Projekty můžete hlásit do kategorií:
 - Sociální klima na venkově
 - Kultura a společenský život
 - Péče o životní prostředí
 - Vybavenost pro veřejné služby
 - Inovace na venkově

Slavnostní vyhlášení vítězných projektů se uskuteční na Univerzitě starosty ve čtvrtek

26. března v Ostrožské Nové Vsi. Těšíme se na Vaše projekty a nápady! **Dana Kratochvílová**

Vyhlášení výsledků loňského ročníku soutěže Dobrá praxe roku.

Stanislav Polčák předal ocenění vdově bývalého předsedy SMS ČR Josefa Bartoňka

Ocenění Osobnost místní samosprávy in memoriam předal předseda SMS ČR Stanislav Polčák vdově Josefa Bartoňka, který se zásadním způsobem zasloužil mimo jiné o spravedlivější rozpočtové určení daní. Evu Bartoňkovou navštívil Polčák osobně v pondělí 27. ledna v Osvětimanech. Josef Bartoněk byl jedním ze zakládajících členů SMS ČR. Sdružení vedl jako předseda v letech 2009 až 2013 a byl také dlouholetým členem předsednictva. Zemřel vloni v lednu.

Ústavní soud oznámil termín, kdy projedná stížnost na zákon o střetu zájmů

Ústavní soud oznámil, že 11. března vyhlásí nález týkající se zákona o střetu zájmů.

Z iniciativy SMS ČR proti němu podepsalo stížnost asi 60 senátorů. Mimo jiné proto, že podle nich nedostatečně chrání ústavní práva komunálních zastupitelů.

„Pevně věřím, že u Ústavního soudu uspějeme,“ řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák. „Podle našich odhadů bylo zahájeno na dvacet tisíc přestupkových řízení,“ dodal s tím, že ve středu 12. února SMS ČR vyzvalo správní orgány, aby tato řízení přerušily a vyčkaly rozhodnutí Ústavního soudu. **red**

Přihlaste se do soutěže Přeměna odpadů na zdroje

Až do poloviny dubna se mohou obce hlásit do soutěže Přeměna odpadů na zdroje. V jednotlivých kategoriích spolu budou soutěžit projekty podporující odpovědný přístup k využívání surovin.

Může se jednat o kreativní zpracování výrobků s ukončenou životností z papíru, plastů, kovů, skla, dřeva, textilu atd., o inovativní způsoby využití druhotných surovin ve výrobní nebo stavební činnosti a řadu dalších aktivit podporujících oběhové hospodářství. Čtvrtý ročník soutěže vyhlásilo Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vloni vyhrála členská obec Kněžice v čele se starostou Milanem Kazdou. Více informací o soutěži naleznete zde: <https://www.druhotnasurovina.cz/>. **red**

SMS ČR se výrazně zasadilo o rozvoj rychlého internetu ve venkovských oblastech

SMS ČR se zasadilo o rozvoj vysokorychlostního internetu ve venkovských oblastech, které na jeho zavedení dosud nemohly žádat o podporu z evropských fondů. Během února mohou očekávat výzvu k předkládání žádostí o evropské dotace další obce, které zatím nebyly na mapě možných žadatelů. Na tom, že zavádění vysokorychlostního internetu (tzv. optiky) do venkovského prostředí je třeba uspišit, se dohodli při svém jednání místopředseda SMS ČR Radim Sršeň s náměstkem sekce Fondů EU a digitální ekonomiky Ministerstva průmyslu a obchodu Marianem Piechou.

Při veřejné konzultaci nad mapou pokrytí a plánovaného pokrytí měli operátoři možnost označit základní sídelní jednotky (ZSJ), kde v nejbližších třech letech vysokorychlostní internet zavedou. Zjistilo se, že na mapě je řada šedě či černě zabarvených míst, ve kterých nelze internet zavádět s podporou evropského Operačního programu Podnikání, inovace pro Konkurenceschopnost, jenž spadá pod MPO. Zbylo tak pouhých 2300 obcí, které lze z evropských peněz podpořit, což je jen zlomek těch, které to potřebují.

Aktivitou SMS ČR a starostů se podařilo zařadit na seznam obcí spadajících do ZSJ množství dalších obcí a okruh potenciálních žadatelů se tak více než zdvojnásobil na celkových 4900. Předpokládá se, že výzva

na zavedení vysokorychlostního internetu v těchto obcích bude vyhlášena ve druhé polovině letošního února.

Od března by v každém kraji měl fungovat koordinátor pro zavádění vysokorychlostního internetu a SMS ČR by mělo být v rámci osvěty a koordinace jedním ze strategických partnerů MPO. „Starostům členských obcí i krajským koordinátorům patří poděkování za aktivní zapojení do poslední veřejné konzultace MPO,“ vzkázal Radim Sršeň. Aktuální mapu ZSJ s vyznačenými bílými místy, jež zahrnují obce určené k podpoře, naleznete na webu MPO - www.verejnakonzultace.cz. Vyhlášení výzvy sledujte na webu agentury API www.agentura-api.org.

red

Rozšíření mýtného není katastrofa. Problémy ale hlásí obce na nezpлатněných „jedničkách“

Naplní se obavy obcí ze zvýšení provozu po rozšíření mýtného systému na některé úseky silnic prvních tříd? Na dopady novinky platné od ledna se starostů hned na začátku roku ptalo Sdružení místních samospráv ČR v dotazníkovém šetření. Co z něj vyplynulo?

Ukázalo se, že problém nárůstu nákladní dopravy na alternativních trasách není naštěstí hromadným jevem. Dvě třetiny oslovených obcí jej zatím nezaznamenaly. Podle sdružení z toho ovšem nelze vyvodit, že problém přesunu nákladní dopravy na komunikace nižších tříd nebo další „jedničky“ neexistuje. Například na Královéhradecku část nákladní dopravy za-

čala využívat dosud nezpлатněnou I/11 jakožto alternativu k paralelně vedené I/35 s nově zavedeným mýtným. V obcích s již tak vysokou intenzitou dopravy proto začíná být situace neúnosná. Nárůst kamionů hlásí také Písecko, Uherskohradištsko a některé další regiony.

Situaci kolem mýtného bude SMS ČR průběžně monitorovat. Systém se zavádí a teprve

čas ukáže, na které úseky bude nutné zaměřit pozornost. Krajské manažery v současnosti konzultují vhodný postup pro zavedení dopravního značení, jež by omezilo průjezd nákladní dopravy v obcích. Takové opatření na komunikacích II. a nižších tříd úspěšně pomáhá několika členským obcím v Jihočeském a Pardubickém kraji. **Otakar Bursa, legislativní analytik**

SMS ČR vyhlásilo anticenu Přeshlap roku 2019

Ministerstvu pro místní rozvoj udělili účastníci konference Samospráva 2020 anticenu Přeshlap roku 2019 za způsob, jakým rezort projednal rekodifikaci stavebního zákona. Konferenci uspořádalo ve čtvrtek 23. ledna v Brně Sdružení místních samospráv společně s Ekonomicko-správní fakultou Masarykovy univerzity v Brně.

Touto anticenou obce „oceňují“ ty počiny, které samosprávám v loňském roce nejvíce zkomplikovaly život. Podobně jako vloni putovaly nominace především za ministerstvy. Mezi adepty na titul „Přeshlap roku“ se však tentokrát ocitly také některé kraje a rovněž báňský úřad. „Hlasování v rámci anticeny Přeshlap roku je především pro státní správu určitým lakmusovým papírkem toho, která z jejich rozhodnutí místní samosprávy vnímají nejkontroverzněji,“ uvedl první místopředseda SMS ČR Jan Sedláček. „Věříme, že tedy zafungují nejen jako jisté popíchnutí, ale také jako užitečná zpětná vazba, impuls pro přehodnocení konkrétních rozhodnutí nebo způsob uvažování o určitých věcech. Jsme přesvědčeni, že je potřeba se ozvat,“ dodal s tím, že anticenu sdružení uděluje již pět let.

Největší počet hlasů dali starostky a starostové ministerstvu pro místní rozvoj za způsob, jakým projednalo rekodifikaci stavebního zákona. „Je to pádná reakce na výrok paní ministryně, že obce už s tím zákonem problém nemají,“ poznamenal při vyhlášení Jan Sedláček. Na pomyslném druhém místě skončila Alena Schillerová za výrok o zvyšování daně z nemovitostí jakožto zajištění dodatečných příjmů obcí. Třetí nejvyšší počet hlasů získalo ministerstvo vnitra za novelu zákona o obcích.

Nominací bylo celkem devět. **Ministerstvo financí ČR** bylo nominováno za takzvanou optimalizaci územních pracovišť finančních úřadů, která vedla ke zhoršení dostupnosti služeb finančních úřadů pro občany v regionech. Druhou nominaci získalo MF ČR za již zmíněné červnové prohlášení **ministrů Aleny Schillerové**, že si obce mají zajistit dodatečné finanční prostředky zvýšením daně z nemovitosti. **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR** si nominaci vysloužilo za způsob, jakým projednalo rekodifikaci stavebního práva – tedy bez adekvátního zohlednění názoru samospráv, na které rekodifikace významně dopadne. **Ministerstvo vnitra ČR** posbíralo nominace za řadu nesmyslných návrhů, jež obsahuje novela zákona o obcích, **Ministerstvo dopravy ČR** si nominaci na anticenu vysloužilo úsilím o výstavbu vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe, **Ministerstvu vnitra** vynesl nominaci jeho návrh na rušení menších obvodních oddělení Policie ČR. **Olomoucký kraj** byl nominován za krajský systém odpadového hospodářství, **Kraj Vysočina** a **Jihomoravský kraj** dostaly nominaci na anticenu za to, jakým způsobem „zajišťují“ dopravní obslužnost obcí na hranici těchto krajů. Posledním nominovaným byl **Obvodní báňský úřad pro Jihomoravský a Zlínský kraj**, a to za stanovení dobývacího prostoru. **red**

AGIS: SMS ČR zmapovalo vybavenost v obcích do 10 tisíc obyvatel

Podrobným terénním mapováním ve více než šesti tisících obcích zjišťovalo SMS ČR například to, zda v nich jsou dostupné prodejny potravin, restaurace, základní či mateřské školy, lékárny, praktičtí lékaři nebo sportoviště. Kritérií bylo celkem 14. Ze shromážděných údajů vytváří SMS ČR geolokační informační systém AGIS SMS ČR, který je obcím k dispozici a bude se pravidelně aktualizovat.

Nejhůře jsou na tom obce na hranicích krajů a Kraj Vysočina

„Zjištěné údaje nám poskytují informace o tom, jak jsou na tom regiony z hlediska základní vybavenosti. Nikoliv překvapivě jsou na tom hůře oblasti na hranicích krajů, tedy ve vnitřních periferiích. Z krajů dopadla nejhůře Vysočina, což je dáno také velkým počtem obcí, které se zde nacházejí,“ komentoval výsledky předseda SMS ČR Stanislav Polčák. „Není jistě náhoda, že právě v těchto regionech jsme v rámci jiného šetření zaznamenali nejvyšší míru záporné migrace, která je způsobena stěhováním do větších, lépe vybavených aglomerací,“ dodal.

Co konkrétně se zjišťovalo?

SMS ČR zjišťovalo, zda mají lidé v obcích do deseti tisíc obyvatel k dispozici prodejnu potravin, restauraci či hospodu, základní školu, mateřskou školu, praktického lékaře, pediatra, zubaře, lékárnu, poštu, vodovod, čističku odpadních vod, kulturní sál a sportoviště. „Tato kritéria vystihují, zda v dané obci nechybí některá ze základních služeb, jež si oprávněně spojujeme s komfortním životem ve 21. století. Podle toho, kolik z výše uvedených kritérií obec naplnila, byly všechny obce

v ČR indexovány. Výsledek jsme promítli do přehledných map,“ vysvětlil Stanislav Polčák.

Nejlépe dopadly kraje Moravskoslezský a Karlovarský

Zmíněný Kraj Vysočina dosáhl celkově indexu 4,99, což znamená, že zdejší obce naplňují v průměru pět z oněch 14 kritérií. Nejlepší čísla měly naopak kraje Moravskoslezský a Karlovarský, které mají index nad osmičkou. Je to hlavně menším počtem obcí v těchto krajích. Poměrně dobře z mapování vyšly také Zlínský a Olomoucký kraj.

Mapování podporuje MMR.

Podle ministryně je spolupráce se SMS ČR přínosná!

Mapování vybavenosti obcí finančně od počátku podporuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Podle ministryně Kláry Dostálové se spolupráce se sdružením ukázala jako přínosná. „Pro efektivní řízení regionální politiky musíme vycházet z dostatečně datové základny, a to i v oblasti vybavenosti obcí, kde jsme v minulosti naráželi na nedostatek spolehlivých dat zejména stran dostupnosti jednotlivých druhů služeb a kvality infrastruktury,“

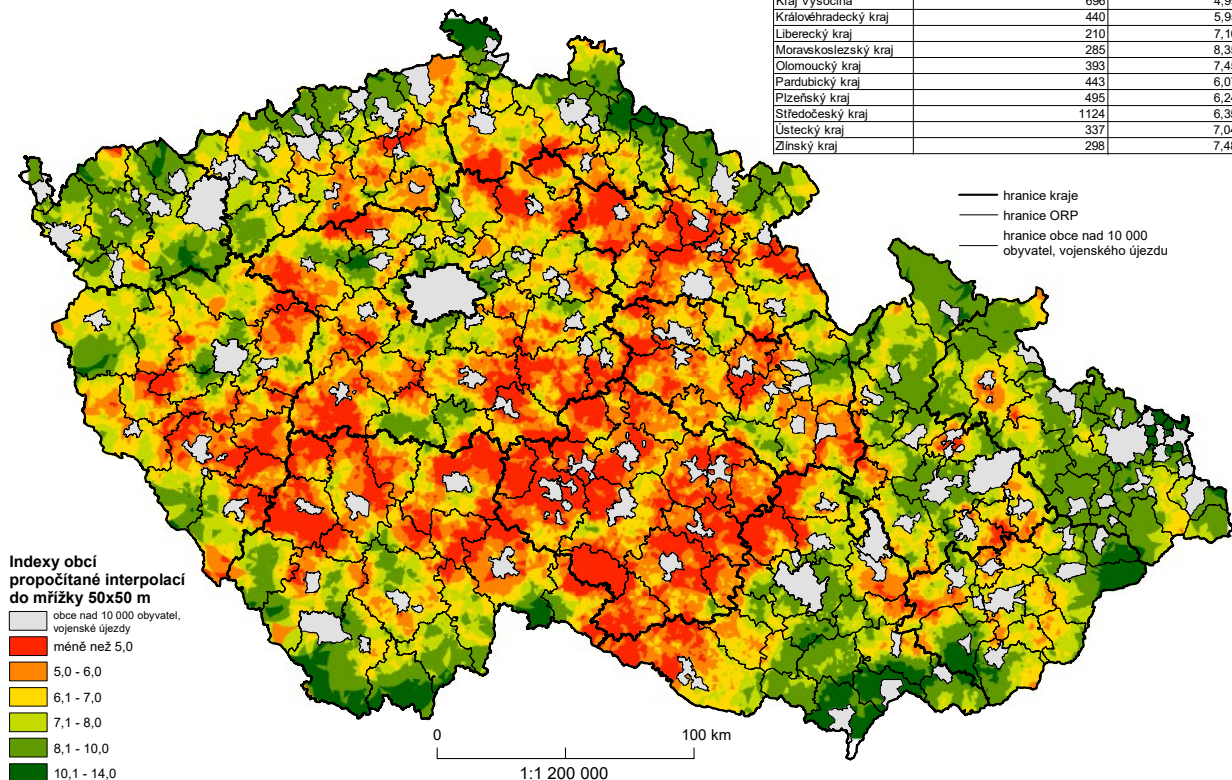
řekla. Ministryně rovněž vysvětlila, že se jedná o systémový projekt, přičemž získaná data resort využívá například při přípravě Akčního plánu Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ na léta 2021–2022 nebo v rámci Konceptu rozvoje venkova, kterou před pár týdny schválila vláda. „Zároveň data slouží jako podklad pro správné věcné nastavení našich dotačních titulů, jimiž chce MMR pomoci zkvalitnit infrastrukturu a vybavenost obcí. V neposlední řadě se údaje využívají při řešení výzkumných projektů, do kterých je MMR zapojeno a jejichž výsledky budou sloužit k vhodnému nastavení podpory rozvoje obcí v budoucnu a smart řešení,“ dodala s tím, že data jsou k dispozici pro všechny resorty, které o ně projevují velký zájem. „Jsem tedy ráda, že získané údaje z reálného prostředí mají široké využití a zlepšuje se tím spolupráce jak mezi státem a obcemi, tak i mezi obcemi samotnými,“ uzavřela ministryně.

...a bude se pokračovat

SMS ČR chce znovu ověřit situaci ve všech zmapovaných obcích a zjistit tak, jak se jejich vybavenost v průběhu času vyvíjí. Do mapování hodlá zahrnout i obce, ve kterých žije od 10 do 20 tisíc obyvatel. **red**

MAPOVÁNÍ OBCÍ DO 10 000 OBYVATEL

v letech 2017 - 2019 podpořeno MMR ČR

SMS ČR zveřejnilo ceníky vypořádání autorských práv

SMS ČR zveřejnilo na svých webových stránkách parametry nové služby „Autorská práva jednoduše“. Jejím prostřednictvím nabízí členským obcím snadné (paušální) a finančně výhodnější vypořádání autorských práv, jež se vztahují k pořádání akcí s živou či reprodukovanou hudbou.

Součástí dohody s kolektivními správci jsou vedle základních licenčních balíčků i jednotlivé licence za provozování obecního rozhlasu, televizního/rozhlasového přijímače v místní restauraci apod. Balíčky licencí navíc mohou obce použít i pro jimi zřizované příspěvkové organizace a neziskové spolky se sídlem na jejich území. Výhodou je také jednoduché plnění zákonných ohlašovacích povinností, které bude probíhat přes systém AGIS, který spravuje SMS ČR. „Naší snahou bylo dosáhnout zjednodušení a zlevnění vypořádání autorských práv pro obce a jejich organizace a tak usnadnit život starostům a podpořit kulturní a společenský život na venkově,“ vysvětlil předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Ceny za balíčky licencí se liší podle velikosti obce a počtu návštěvníků akce, kterou obec pořádá (do 300, respektive do 2000 návštěvníků). Například obec do pěti set obyvatel tak může získat balíček na pořádání sedmi malých akcí (do 300 návštěvníků) za 4 594 korun. Pokud by chtěla pořádat více než sedm akcí ročně, může si přikoupit jednotlivé licence, a to už od 394 korun (malá akce s reprodukovanou hudbou). A třeba

licence na obecní rozhlas pro takto velkou obec stojí 1 707 korun.

Pro obce od 3001 do 5000 obyvatel je připravený balíček na pořádání až 25 menších akcí za 36 583 korun. Pokud by taková obec chtěla pořádat i jednu akci pro až 2000 návštěvníků, může si pořídit balíček na 23 malých a jednu velkou akci za 39 830 korun. „O rozšíření služby i pro obce od pěti do deseti tisíc obyvatel v současnosti jednáme,“ dodal Stanislav Polčák.

V případě, že obce chtějí zakoupené licence uplatnit na akce od počátku letošního roku, musí učinit i uhradit objednávku a odeslat příslušnou smlouvu do 29. února.

Úplný přehled licenčních balíčků a jejich cen najdete v tabulce na webových stránkách www.smscr.cz, vstup do členské sekce autorskoprávního modulu je na adrese <https://www.smsdata/autorskaprava>.

red

SMS ČR pomáhá, radí a informuje: Může být zastupitel zároveň zaměstnancem obce?

V obcích může nastat situace, kdy je účelné zaměstnat na obecním úřadě osobu, která je zároveň zastupitelem obce. Je možné, aby obec uzavřela pracovněprávní vztah se svým zastupitelem? A jaká pravidla je v takovém případě nutné dodržet?

Jaké pozice zastupitel vykonávat nemůže?

Předně je nutné upozornit, že některé pozice na obecním úřadě jsou s funkcí zastupitele neslučitelné. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí stanoví, že funkce člena zastupitelstva je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce, pokud zaměstnanec vykonává státní správu vztahující se k územní působnosti obce nebo pokud jde o zaměstnance, jehož pracovní poměr vzniká jmenováním ze strany starosty či rady obce. Typickými příklady takové neslučitelnosti jsou např. pozice referenta stavebního úřadu nebo pozice tajemníka obecního úřadu.

Zároveň podle ustálené judikatury není možné uzavřít se zastupitelem pracovní smlouvu, jejímž předmětem bude samotný výkon funkce zastupitele.

K uzavření pracovní smlouvy je třeba souhlasu zastupitelstva

V praxi jsou ovšem nejčastější případy, kdy zastupitel zároveň jako zaměstnanec vykonává účetní, administrativní a servisní práce. Takový zaměstnanec pod omezení stanovené v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí nespadá, neboť nevykonává státní správu a jejich pracovní poměr nevzniká jmenováním, ale uzavřením pracovní smlouvy. Tím pádem mohou vykonávat funkci člena zastupitelstva obce. Není přitom důležité, zda je takový zaměstnanec „řadovým“ zastupitelem, nebo místostarostou či dokonce starostou.

Zákon o obcích však stanoví, že se vznikem pracovněprávního vztahu (ať už má formu pracovního poměru, dohody o provedení práce, nebo dohody o provedení činnosti) mezi obcí a členem zastupitelstva obce musí vyslovit souhlas zastupitelstvo. Podle komentáře k zákonu o obcích od autorů Potěšila a spol. není souhlas zastupitelstva třeba, pokud pracovněprávní vztah existoval před zvolením dotyčné osoby do zastupitelstva. Pokud by však mělo dojít ke změně či rozšíření druhu práce nebo změně sjednané pracovní doby, zastupitelstvo by s tím souhlas vyslovit mělo.

Fakt, že je zaměstnanec obce – řadový zastupitel zvolen do funkce radního, místostarosty či starosty, není z hlediska právních předpisů nijak závažný a v pracovním poměru s takovou osobou lze dále pokračovat.

Pozor na střet zájmů!

U zastupitele, který je zároveň zaměstnancem, se může snáze než u jiných zastupitelů stát, že se na zasedání zastupitelstva ocitne ve střetu zájmů. Zákon o obcích ukládá členovi zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určitých záležitostí v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, případně pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci, povinnost sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.

U člena zastupitelstva, který střet zájmů oznámil, nicméně má právo účastnit se projednávání bodu a také právo hlasovat o případném usnesení, je pouze záležitostí jeho morální a politické odpovědnosti, jak bude v takovém případě postupovat.

Dominik Hrubý, legislativní analytik

K novelám sociálních zákonů má SMS ČR řadu připomínek

Vypořádání čtyř nejzásadnějších zákonů sociální agendy v gesci MPSV sledovalo bedlivě v prvním únorovém týdnu Sdružení místních samospráv ČR. V připomínkovém řízení odmítlo celou řadu chystaných změn. V sociálním čtyřboji se v současnosti jedná o novely zákonů o zaměstnanosti, sociálně-právní ochraně dětí (OSPOD), sloučení dávek na bydlení a vzniku jednotného přídatku na bydlení a nakonec i zákonu o sociálních službách. Co konkrétně SMS ČR předkladateli zákonů vytýká?

Téma

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Zejména opatření, která představují zbytečné zatížení či další administrativu pro obce, vytýkalo SMS ČR novele **zákona o sociálně-právní ochraně dětí** (zákon č. 359/1999 Sb.). Výhradu mělo především k omezení, jež se týká budov a snížení počtu umístěných dětí v krizových zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP). Budovy mají už nyní nedostatečné kapacity, a kromě finančních dopadů by změna měla negativní vliv na děti, které již v tuto chvíli není v některých krajích jednoduché umístit. Ministerstvo připomínky SMS ČR akceptovalo. Nová povinnost se bude vztahovat pouze na zařízení, která vzniknou po účinnosti novely.

Zákon o sociálních službách

V rozporu s nejzásadnějšími a klíčovými změnami zůstalo SMS ČR v případě zastřešujícího **zákona o sociálních službách** (zákon č. 108/2006 Sb., tzv. „stoosmička“). Sdružení nesouhlasí se zákazem kumulace úvazků a zákazem zkrácených úvazků pro sociální pracovníky na obcích. Mělo by to dopad především na menší obce, kde je kumulace i možnost zkráceného úvazku jedinou cestou, jak mít sociální práci zajištěnou. Přestože je v tomto případě záměr MPSV jasný a pochopitelný, z pohledu znalosti chodu menších obcí nelze takový zákaz podpořit. Z tohoto rozporu, ani z rozporu vůči nově dané povinnosti všech obcí spolupodílet se na financování sociálních služeb garantované sítě, nelze ustoupit. Resortem předložená povinnost spolufinancování neobsahuje mechanismus, podle kterého by se obce měly na financování sociálních služeb podílet. V závěrečné zprávě RIA dále nebyly předloženy výpočty, klíč či vzorec pro výpočty, určující hodnoty ani orgán, jenž by byl pro výběr spolupodílu příslušný. **Otázkou tedy není, zda se obce mají či nemají podílet na spolufinancování.** K tomu by se mělo vyjádřit v nejbližší době Ministerstvo vnitra. **Otázkou zůstává, jak by se měly spolupodílet.** Až po dopracování systému bude možné říct, zda lze na povinné spolufinancování přistoupit či nikoliv a zda není takový způsob protiústavní.

Zákon o zaměstnanosti

Novela zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.) vycházela z jednání a kulatých stolů, které se pod zkratkou BALZAM (Balíček zaměstnanosti) uskutečnily v minulém roce. Navrhuje vznik institutu „pracovní místo pro osoby zvlášť znevýhodněné“, který by byl společně s veřejnou službou a veřejně prospěšnými pracemi dalším nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti. Pracovní místo pro osoby zvlášť znevýhodněné by se vytvářelo na tři roky a podpora pro zaměstnavatele by se ze strany státu postupně snižovala ze 100 procent skutečně vynaložených nákladů za první rok umístění přes 75 za druhý rok až na 50 procent za rok poslední. Institut by probíhal paralelně s veřejně prospěšnými pracemi a provazba, či hierarchie mezi nástroji APZ (aktivní politiky zaměstnanosti), nebyla v době vypořádání připomínek jasná. SMS ČR namítá, že není zřejmé, kdo bude institut finančně zajišťovat. Podle díkce ustanovení nového §112a na toto pracovní místo „*může Úřad poskytnout příspěvek*“, což představuje nulovou záruku financování, které by navíc mělo být tříleté. Rozpor dosud nebyl vypořádán. Obecně lze ale říct, že bez finančního zajištění není pravděpodobné, že by se obce k tříleté spolupráci bez zajištění zavázaly.

Předkladatel v návrhu zákona představil i tzv. profilace klientů, systém individuálních plánů a také zpřísnění postihů za nesplnění povinností klientů, které v současném znění považuje SMS ČR za příliš tvrdé a bez provazby na jakoukoliv záchrannou síť.

Zákon o přídatku na bydlení

Sdružení místních samospráv ČR odmítlo v připomínkovém řízení návrh sloučení dávek na bydlení a vznik přídatku na bydlení jako jednotnou dávku. Předkládaná novela neobsahuje v důvodové ani závěrečné zprávě dopady změn.

Hlavní problém vidí sdružení v personální nepřipravenosti. A to nejen v požadovaném počtu sociálních pracovníků na úřadech práce, ale **především na obcích, na které se celá problematika přenáší a kde je sociálních pracovníků nejen nedostatek, ale u kterých stát navíc počítá s dalším snížením financování ze zhruba 60 na pouhých 45 procent.** Předkládaná novela neobsahuje v důvodové ani závěrečné zprávě **dopady změn a absolutně zde není připravena záchranná síť pro ty, kteří o dávku přijdou.** Odebráním dávky se z klientů Úřadu práce stanou klienti obce.

Problematika zneužívání sociálních dávek a především problematika sociálního bydlení se přitom týká jen několika měst a sociálně vyloučených lokalit. SMS ČR má za to, že vhodnější, než nastavovat plošnou změnu zákona,

by bylo zaměřit se na řešení cíleně v jednotlivých městech. I vzhledem k tomu, že zákon bude účinný až za několik let, lze předpokládat, že se problém do té doby jen prohloubí.

Závěrem

V rámci navrhovaných změn v sociální agendě je evidentní, že hlavním záměrem resortu je snižování dávek, potažmo řešení situace dávkovým systémem a vyřazování klientů Úřadu práce z registru uchazečů o zaměstnání. Z těchto osob se automaticky stávají dlužníci na zdravotním pojištění, dostávají se do dluhové pasti, a pokud přijdou i o dávky na bydlení, nově u nich dojde ještě ke ztrátě či zhoršení kvality bydlení.

SMS ČR se nelíbí, že stát, který má prostřednictvím zaměstnanců Úřadu práce se svými klienty pracovat, přesouvá odpovědnost na obce, které by měly mít k dispozici sociálního pracovníka, na jehož už tak nedostatečné financování hodlá ještě více snížit náklady. V konečném důsledku budou muset obce problém řešit samy, což je absolutně nepřijatelné.

SMS ČR proto odmítlo návrh sloučení dávek na bydlení jako celek a doporučilo jej přepracovat tak, aby se v mezidobí stát zaměřil na pomoc cílenou do postižených lokalit, kde se problém s bydlením a zneužíváním dávek vyskytuje i na práci s konkrétními klienty.

O tomto a dalších tématech bude SMS ČR s MPSV nyní jednat. S přepracováním návrhu zákona o přídatku na bydlení nabídne ministerstvu pomoc.

Jindra Tužilová,
vedoucí legislativní analytička

Představujeme vám novou posilu legislativně právního týmu SMS ČR Jindru Tužilovou. Ve své nové pozici hodlá jako vedoucí právní analytička uplatnit dosavadní zkušenosti ze zahraniční korporace, městského úřadu i připomínkového místa. V legislativě se pět let věnovala sociálně zdravotní agendě, kultuře, architektuře, cestovnímu ruchu a týrání zvířat.

Z obce Břehy na Přeloučsku v Pardubickém kraji

Obec revitalizovala budovu mlýna, opravila bytový dům a vytvořila multifunkční prostory pro občany. To vše bez půjček!

Příklad dobré praxe

Délkou 32 kilometrů se na Pardubicku táhne unikátní stavba Opatovického kanálu, která je zároveň chráněnou kulturní památkou. Významné středověké dílo z konce 15. století vzniklo, aby sloužilo k napájení největších rybníků pernstejnské éry přímo z řeky Labe. Na jeho toku byl v obci Břehy kolem roku 1513 vybudován mlýn, který se za posledních deset let proměnil v nádhernou a multifunkční budovu, ve které nalezneme i vlastní vodní elektrárnu. Celá stavba bude zanedlouho sloužit občanům obce, čímž se začne psát nová kapitola dějin. Tou předchozí nás provedli starosta Pavel Jirava a místostarosta, a rovněž i bývalý starosta, Petr Morávek.

Pane místostarosto, jak na mlýn vzpomínáte od dob Vašeho dětství?

Do Břehů jsem se přistěhoval, když mi bylo šest let. Bydleli jsme naproti mlýnu, který byl v té době velkým provozním areálem. Z budovy mlýna se po zabavení stala mísirna krmiv. Jak se blížil rok 1989, nabíralo vše vývojové tendence. V roce 1985 ukončila mísirna provoz a odvezly se pryč veškeré stroje, které jí tehdy sloužily. Z mlýna zbylo torzo. Dokonce byly vytrhané i kabely. Malá vodní elektrárna, která se v budově také nachází, naštěstí nedoznala změn. Vše ostatní ale bylo zruinováno.

Co se stalo s mlýnem po revoluci?

V restituci dostali mlýn původní majitelé. Investovali do obnovy provozu elektrárny a opravy náhonu. Stavbu potom prodali novému majiteli. Provoz elektrárny ale nebyl rentabilní, proto se i tento majitel rozhodl, že areál prodá. Bydlel jsem naproti a tak jsem ihned zareagoval a seznámil s věcí tehdejší zastupitelstvo, které souhlasilo, že mlýn koupíme.

Psal se rok 2008, kdy obec areál zakoupila. Jaké byly finanční náklady a první kroky?

Areál jsme koupili za osm milionů korun. V té době jsme takovou sumu neměli. Protože jsme si nechtěli půjčit od banky a poté draze splácet, domluvili jsme si s původním majitelem platbu formou splátek. Vše se nám podařilo uhradit během tří let.

V první fázi revitalizace došlo na opravy bytového domu, který v areálu sousedí s budovou mlýna. Vzniklo tak šest nových bytů. Ty jsme prodali a vynaložené prostředky do koupi a opravy se tak obci vrátily.

Po opravě bytového domu následovala revitalizace budovy mlýna. Jak se tato fáze dařila?

Práce odstartovaly v roce 2012 výměnou oken, zateplením a novou fasádou. Na začátku jsme žádali o dotaci ve výši 42 milionů korun. Jelikož jsme rekonstrukci prováděli po částech a zapojovali do ní menší společnosti, byl konečný rozpočet o dvě třetiny nižší. Tento proces trval 10 let. Osvědčilo se nám najímat si lokální a nám známé firmy, u kterých víme, že se dohodneme na slušné ceně, se kterou budou obě strany spokojeny.

A jak jste to nakonec zvládli finančně?

Právě díky výběru firem, postupné rekonstrukci a prodeji bytů jsme celou revitalizaci mlýna zvládli bez půjčky. Dotaci, o kterou jsme na za-

čátku žádali, jsme nedostali. Celková částka nákladů za práce činila osm milionů korun. Bez zadlužení jsme tedy zvládli hodnotu celého areálu znásobit na několik desítek milionů korun. Jediná dotace, kterou jsme na tento projekt využili, byla od Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Jako vítěz modré stuhly v rámci soutěže Vesnice roku jsme v roce 2015 obdrželi dotaci na 600 tisíc korun. Tato částka tvořila polovinu nákladů na vybudování výtahu.

Nyní jste už jen krok od uvedení prostor do provozu. K čemu budou sloužit?

V hlavní části budovy jsou tři podlaží se sály pro různé účely. V přízemí je sál pro menší setkání. Budou se zde konat obecní akce, soukromé oslavy a zasedání zastupitelstva. K těmto účelům zde nechybí potřebné zázemí a výčep.

V prvním patře je sportovní sál a posilovna. Díky našemu spoluobčanovi a bývalému místru ČR ve vzpírání je posilovna plně vybavena. Sportovní aktivity v naší obci vzkvétají, a proto byl založen spolek Sport Břehy. Každý rok se v naší obci koná i soutěž ve vzpírání, tzv. Silák Břehů. Po kolaudaci bude posilovna sloužit jak místním, tak i pro veřejnost.

Ve druhém patře nalezneme velký sál, který budeme využívat pro větší kulturní akce. Nechybí zde ani potřebné zázemí s vchodem na půdu, na které bude sklad a archiv. V malé části budovy se již nějakou dobu nacházejí nebytové prostory. Ty pronajímáme společnosti Lesy ČR. Jelikož jsou lesy v okolí naší obce státní, využívá tento prostor hlavní polesný.

Jedna část budovy s kanceláři bude zřejmě sloužit i jako obecní úřad, a to buď dočasně či na stálo. Současná budova úřadu volá po opravě.

Jedna z variant je, že se úřad přestěhuje do mlýna a na současném místě postavíme budovu novou, která se stane například domem pro seniory.

V budově se nachází i malá vodní elektrárna. Tu pohání voda z Opatovického kanálu. Jak s vyrobenou energií hospodáříte?

Energii využíváme především na vytápění budovy mlýna. Co se nespotřebuje ohřevem vody, jde do sítě. Tím, že ji vyrobíme ekologicky, získáme za její prodej „zelený bonus“. Ročně tak elektrárna ušetří obci 200 až 300 tisíc korun.

Tuto část bychom chtěli více rozvinout. V současné době jednáme o vybudování malé solární elektrárny. Vyrobenou energii bychom využívali pro potřeby budovy, které po uvedení do plného provozu stoupnou. Přebytky z té vodní bychom dál prodávali. Rádi bychom tak využili dotaci, které se pro tyto účely poskytují.

Zbývá nějaká část areálu, která na opravu teprve čeká?

Ano, plánujeme vybudovat ještě jeden sál pro 150 sedících osob. Ten vznikne z haly, která k mlýnu přiléhá. Sál bude mít velikost 15 krát 25 metrů a bude opravdu multifunkční. Chceme, aby sloužila nejen pro kulturní, společenské či sportovní akce, ale také jako odlehčovací tělocvična pro žáky naší školy, ve které takový prostor chybí.

Jsm rádi, že se nám areál podařilo zachránit. Kromě uvedeného bude prostor sloužit i jako případné přístřeší pro hosty místního autokempu v deštivých dnech.

Tak ať se Vám i nadále daří ve Vaší inspirativní práci.

Rozhovor vedla Kristýna Vodrážková

Znáte svého krajského manažera?

Rozhovor

Milí čtenáři! V tomto seriálu se vám postupně představí naši krajsí manažeri. Můžete se na ně obracet se svými dotazy či podněty, které se týkají samospráv a zájmů, jež SMS ČR hájí. Kontakty na ně najdete i zde www.smscr.cz.

SMS ČR v Karlovarském kraji představuje Romana Svobodu

Jak se daří SMS ČR ve vašem kraji?

Členská základna v kraji čítá 35 obcí, což samozřejmě k celkovému počtu obcí v kraji není číslo úplně zanedbatelné, ale nezlobil bych se za větší. Například takové třiciferné číslo, to by se mi moc líbilo. Funguje zde totiž přímá úměra. Čím více členů, tím silnější hlas pro samosprávu máme.

Existuje, kromě celostátních témat, „problém“ specifický pro váš kraj, se kterým bojujete?

Zde by šlo navázat na ten silný hlas. Pravděpodobně by byla slyšet témata jako obchod s chudobou, nedostatek služeb v obcích. Trápí nás například zdravotnictví. Lékaři ve všech okresech ve velkém počtu končí, dosahují důchodového věku a nová generace lékařů, která by je mohla zastoupit, odchází převážně do větších měst nebo i větších krajů. Dojíždí do nedalekého Německa za prací, což pak není vůbec nic neobvyklého. S tím samozřejmě zákonitě souvisí

i témata vyliďňování venkova a stárnutí místní populace. Jedním z témat v kraji jsou i dluhové pasti, do kterých se některé obce dostaly a nemohou tak řádně spravovat a rozvíjet svou domovinu. V neposlední řadě se řeší i budoucnost obcí z pohledu jejího řízení. Kvůli zákonu o střetu zájmů a vyplňování veřejného majetkového příznání, je mnoho schopných lidí odrazováno se o post ve vedení obce vůbec ucházet. Sam vím o mnoha místostarostech, kteří se své odměny zřekli a pracují pro obec a místní komunitu zcela zdarma a ve svém volném čase. A když pak takový člověk dostane za pozdní vyplnění majetkového příznání několikatisícovou pokutu, je to obrovsky demotivující.

Co pro „své“ starostky a starosty připravujete?

Koncem roku jsme ještě stihli na půdě Krajského úřadu uspořádat školení na téma velmi nepopulárního zákona „106.“ V průběhu února pak pokračovala naopak velmi populární tří-

denní školení pro zastupitele obcí I. typu, která budou v našem kraji pokračovat i na podzim. S krajským předsedou plánujeme rovněž shromáždění členských obcí SMS ČR společně se Spolkem pro obnovu venkova, s nímž jsme vloni při příležitosti pořádání Konference venkova v Teplé uzavřeli dohodu o blízké spolupráci.

Jihočeský kraj

Kdo zaplatí cesty zničené kvůli těžbě kůrovcem napadených lesů?

Albrechtice nad Vltavou sousedí přes les s městem Písek. Stromy v tom lese napadl kůrovec. Nic neobvyklého. Boj s přemnoženým broukem svádí momentálně všichni majitelé lesů. A tak se těží, do lesů a z lesů jezdí den co den těžká nákladní auta, která ničí nejen lesní cesty, ale i obecní či krajské komunikace. Kdo ale zaplatí jejich opravu? Přesně na to podle starosty Miroslava Ušatého dosud nikdo pořádně neodpověděl. „Těžbařské firmy, dopravní firmy, pily, obchodníci a zpracovatelé dřeva, následně i školkařské firmy, vydělávají poměrně vysoké částky. Pouze vlastníci lesů trpí,“ říká v rozhovoru starosta.

O jaké úseky obecních komunikací vám jde a co vám vlastně vadí?

Ve správním území naší obce je přibližně šest kilometrů obecních komunikací. Část jich slouží k obsluhové dopravě do lesů, které patří městu Písek, přibližně dvojnásobná délka komunikací se využívá k obslužnosti obecních lesů. Těch máme 260 hektarů. Vadí mně, že stále řešíme škody způsobené kůrovcem na dřevní hmotě, ale zapomínáme na zvýšené náklady na založení a zejména pěstování nového lesa a rekonstrukci lesních a obslužných komunikací.

Kůrovec je malý brouk, ale tuze velké téma, které trápí nejen vás. Zničené cesty také nemáte jen vy, ale celá řada dalších obcí, které na to doplácejí. Co by se podle vás mělo změnit? Kdo by vám měl pomoci a jak? V tomto případě by měl celospolečenskou funkci plnit stát. Jestliže pomáhá přímými dotacemi každoročně zemědělským prvovýrobcům – a uznávám, že je to potřeba – tak by se mělo výrazně pomoci i vlastníkům lesů. Podpora by měla být víceméně jednorázová, například v prv-

ních deseti letech, kdy se pěstuje nový les. Zemědělec dostane podporu každý rok a každý další jí bude potřebovat. V tom je výrazný rozdíl.

Myslíte si tedy, že pomoc vlastníků lesů je ze strany státu je nedostatečná?

Musíme si uvědomit ještě jeden závažný fakt. Všichni, kdo se podílí na likvidaci kůrovce, tj. těžbařské firmy, dopravní firmy, pily, obchodníci a zpracovatelé dřeva, následně i školkařské firmy, vydělávají poměrně vysoké částky. Pouze vlastníci lesů trpí. A těm by měl pomoci stát. Vzhledem k tomu, že firmy, které na kalamitě vydělávají, budou platit daně, měla by se minimálně o tyto výnosy zvednout podpora pěstitelům lesa.

Takže podpora pěstitelům lesa by mohla pocházet z těchto daní?

Jednoznačně. Ale ani to nebude stačit. Stát by měl opravu místních komunikací podpořit finančně daleko více. Neslouží navíc jen k odvozu dřeva, ale i našim občanům a třeba i turistům.

Jak v tomto směru komunikujete se sousedním městem Písek, kterého se problém také týká?

S městem Písek jsme se domluvili na poskytnutí finančních prostředků, které zčásti rekonstrukci místních komunikací uhradí. Jde právě o ty cesty, které slouží k obslužnosti lesa a jsou ve vlastnictví obce.

Rozhovor vedla Milada Vopálková

Rozšiřování těžby v dole Turów nemá podle Poláků vliv na české území!

Polská strana požehnala prodloužení těžby v hnědouhelném dole Turów na dalších 24 let. A to přes protesty Česka, které podpořila i nedávná petice. Odpůrci se obávají zejména ztráty vody. Podle Polska ale nemá rozšiřování těžby vliv na české území. Liberecký kraj se proti tomu odvolá.

Polská strana po mezinárodních konzultacích vydala souhlasné stanovisko, nicméně do něj nezpracovala připomínky české strany a vydala environmentální rozhodnutí, které záměru co do jeho vlivu na životní prostředí dalo zelenou. Liberecký kraj ve spolupráci s právnickou společností Frank Bold Advokáti zjistil tuto skutečnost vlastní činností a o vydání rozhodnutí okamžitě informoval Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP ČR), které bylo následně Polskem oficiálně cestou vyrozuměno až několik dní po vydání rozhodnutí. Dokumentace, která byla MŽP ČR se zpožděním poskytnuta, je pouze v polském jazyce. Zároveň bylo rozhodnutí o rozsahu 170 stránek vydáno pouze několik hodin poté, co v Německu skončila lhůta pro podávání připomínek.

„Naše připomínky a oficiální nesouhlas České republiky prakticky nevzaly v potaz. My se ale budeme i nadále bránit všemi dostupnými prostředky. Chceme získat garance, že vliv pokračující těžby nebude mít dramatický dopad na obyvatele a životní prostředí na české straně,“ uvedl na webových stránkách kraje liberecký hejtmán Martin Půta, který vedle požadavků na dodržování limitů hluchosti a prašnosti či sledování pohybu podloží požaduje zejména náhrady v případě ztráty vodních zdrojů na vlastním území. „Není možné čekat do poslední chvíle a doufat, že žádné negativní změny v okolí dolu nenastanou. Proto se proti rozhodnutí určitě odvoláme. Zároveň věříme, že do celého řízení vstoupí aktivně Evropská komise,“ dodal. **Petra Černá**

Zdroj:

(<https://www.kraj-lbc.cz/podle-polska-nema-rozsirovani-tezby-v-nbsp-hnedouhelnem-dole-turow-vmiv-na-ceske-uzemi-liberecky-kraj-se-proti-tomu-odvola-n936330.htm>)

Ústecko oslaví 150 let železnice a chystá se na velké strukturální změny!

Poslední lednový čtvrtek odstartovaly oslavy 150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku. Železnice v 19. století zásadně podpořila rozvoj hornictví a průmyslu v Podkrusnohoří. Tehdy započaly významné ekonomické a sociální změny spolu s výraznými změnami v krajině. V současné době stojí Ústecký kraj (podobně jako např. Ostravsko) na prahu další etapy těchto změn. Očekávaná transformace se zaměří na čistší zdroje energie a vytvoření zbrusu nové žité krajiny.

Nejen průmyslovou slávu železnice připomene kromě Oblastního muzea a galerie v Mostě a Oblastního muzea v Chomutově např. také Národní technické muzeum. Během letošního roku bude moci návštěvník absolvovat kromě výstav také speciální přednášky nebo besedy s pamětníky. Chystají se rovněž komentované výlety historickými vlakovými soupravami či vycházky po zrušených tratích. Starosta městyse Kovářská a člen krajského předsednictva Milan Duháň veškerou iniciativu vítá a zdůrazňuje, že železnice je nejen historicky, ale i v současné době s městysem úzce spjatá, být se její význam postupem času mění. V současnosti podobné tratě slouží především turistickému ruchu. Běžní turisté i železniční nadšenci tak mohou v letních měsících objevovat krásu na první pohled nenápadných menších obcí v Krušných horách.

Na vyšší politické scéně se již hledí do vzdálenější budoucnosti. Zástupci Ústeckého kraje se v průběhu ledna zúčastnili konference v polských Katovicích, kde diskutovali o novém směřování průmyslových oblastí s rozsáhlou těžbou uhlí. Řeč byla o závazcích vůči EU v otázkách dlouhodobé uhlíkové neutrality a také o využívání nových čistších zdrojů

energí. Na tento velký přerod jsou pro období 2021–2027 připraveny finance ze strukturálních fondů EU a mluví se také o dodatečném zřízení tzv. Fondu spravedlivé transformace, který by rozšířil dosavadní (evropské) finanční zdroje. Zásadní výzvou je také rekultivace rozsáhlého území, na němž bude ukončena těžba, a propojení života obyvatel s tímto nově kultivovaným územím.

Marek Komárek

Ve Starkoči se konají semináře o domácích čistírnách odpadních vod

O výhodách a fungování domácích čistíren odpadních vod v menších obcích informoval začátkem února už druhý seminář v obci Starkoč na Čáslavsku. Vesnice je jedním z prvních realizátorů projektu, za který obdržela v soutěži Komunální projekt roku 2019 cenu v kategorii „Chytrá obec“.

Budování obecní soustavy domovních ČOV s nepřetržitým monitoringem je systémovým řešením pro menší obce nebo místní části větších obcí či měst. Oproti investici do klasické kanalizace obce ušetří miliony korun na nákladech. Vyhnou se navíc rozkopaným cestám a chodníkům. Obec provozuje a dohlíží na bezproblémový chod domácích čistíren, které se budují na pozemcích občanů. Vedle zmíněných investičních nákladů lze tedy snížit náklady i za provoz. Pozitivní skutečností je rovněž zadržování vody v krajině, konkrétně v samotném intravilánu obce. Vyčištěná odpadní voda se vrací zpět do přírody v místě, kde k jejímu znečištění došlo. Lze ji poté využít na závlahu zahrad, nebo vsakuje do pozemku rodinného domu, k němuž je ČOV připojena.

Seminář ve Starkoči si nenechali ujít poslankyně Věra Kovářová a Jana Krutáková, ředitelka SMS ČR Jana Přechtělová a zástupci SFŽP, kteří představili nové znění Výzvy č. 12/2019 Domovní čistírny odpadních vod. Další akce na stejné téma se ve Starkoči uskuteční 16. dubna. Na programu bude i prohlídka celého systému v akci.

Jan Jiskra, starosta obce Starkoč

Borovice z Vysočiny může být Evropským stromem roku. Rozhodnou hlasy veřejnosti

Chudobínská borovice bojuje o titul Evropský strom roku 2020. Podpořit kandidáta z Vysočiny měli lidé možností svým hlasem až do konce února. Strom zvítězil v národní anketě Strom roku 2019. Nyní se utká s dalšími 15 adepty z evropských zemí o titul pro strom s nejsilnějším příběhem. O borovici lesní z Vysočiny se vypráví příběh stromu rostoucího na skalnatém ostrohu Vírské přehrady, který přečkal mnohé, dokonce i její stavbu. Na rozdíl od obce Chudobín, již přehrada zatopila, je borovice stále na svém místě. Nese proto jméno zaniklé vesnice. Roste již tři sta padesát let a je živoucím důkazem odolnosti stromu vůči povětrnostním vlivům i působení člověka.

Marcela Syrová

V Radostíně se mluvilo o veřejných zakázkách i BOZP

Na časté chyby při zadávání veřejných zakázek upozornila legislativní analytička SMS ČR Eliška Kloučková účastníky okresního setkání, které se uskutečnilo v Radostíně. V dalším programu se zabývali například otázkami, jak na pojištění zastupitelů, kteří nechtějí být na svou odpovědnost sami či co všechno by měly obce znát o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Přítomní se rovněž dozvěděli o aktualitách a novinkách ze SMS ČR. Další setkání se uskutečnilo v únoru ve Vladislavi, na jaře se starostové potkají 12. 3. v Jiřicích a 16. 4. v Dlouhé Brtnici.

Marcela Syrová

Konferenci o chytrých obcích můžete shlédnout na záznamu

Nestihli jste konferenci Smart aneb chytrý venkov, chytré regiony, chytrá města v Jihlavě? Nevadí. Záznam najdete na <https://tv.kr-vysocina.cz/?article=vysilani/internetova-televize-kraj-vysocina/ostatni.html>. Nechybí zde příklady úspěšných projektů energetického managementu Kraje Vysočina či zkušenosti z Královéhradeckého kraje. O postřehy ze zahraničí se podělil Radim Sršeň, který rovněž představil nový projekt SMS ČR, MMR ČR a ČEZ ESCO „Obec 2030“.

Marcela Syrová

Zlínský kraj

SMS ČR chystá krajské shromáždění

Zejména příprava aktivit pro rok 2020 zajímala krajské předsednictvo SMS ČR ve Zlínském kraji, které se sešlo v polovině ledna. Tou nejdůležitější bude v první části roku krajské shromáždění, které se uskuteční 20. dubna. Na programu se organizátoři domluví v únoru. Přítomní se také shodli na tom, že se jejich jednání budou konat v různých částech kraje a budou na ně zvát také starosty z okolí.

Renata Štachová

SMS ČR chce lépe spolupracovat se Zlínským krajem

Krajské sdružení se snaží více spolupracovat se Zlínským krajem. Zástupci předsednictva jednali s ředitelem Krajského úřadu Zlínského kraje a vedoucím Odboru strategického rozvoje kraje o koncepčních dokumentech, které Zlínský kraj tvoří. Do března hodlá kraj schválit pět strategických dokumentů. Předsednictvo požádalo oba zástupce kraje o možnost účastnit se jednání pracovních skupin ke koncepcím, které se chystají. Krajské představitelé byli návrhu nakloněni a spolupráci přislíbili. SMS ČR jednalo v návaznosti na nedávnou zkušenost, kdy krajská manažerka Renata Štachová oslovila před schvalováním dokumentu Koncepce kolejové dopravy ve Zlínském kraji obce k prostudování a zaslání připomínek. „Připomínky byly zaslány odpovědné osobě, ale doposud jsme neobdrželi žádné jejich vypořádání, byť podle dostupných informací byla koncepce již schválena,“ sdělila manažerka, která věří, že nyní již k podobnému nedorozumění nedojde.

RŠ

Zlínský kraj vyhrál spor o zakázku na autobusovou dopravu

Zlínský kraj uzavřel desetileté smlouvy s autobusovými dopravci na zajištění provozu v kraji. Stalo se tak díky ukončení řízení u antimonopolního úřadu, kam podala stížnost na výběrové řízení společnost BusLine LK. Smlouvy platí od 1. ledna 2021 a nic už nebrání v zavedení integrovaného systému regionální dopravy, takzvaného Zetka, které umožní cestujícím v rámci celého kraje využívat jeden druh jízdenky, a to bez ohledu na to, zda pojedou vlakem či autobusem. Starostové to vítají. Doufají, že dopravci se včas stihnou na systém připravit a nebude se opakovat situace z prosince 2019, kdy vlakové i autobusové spojení nabíraly několikaminutová zpoždění a nefungoval odbavovací systém. Stejně tak doufají, že jízdní řády budou akceptovat jejich požadavky na návaznost a frekvenci spojů.

Renata Štachová

Jihomoravský kraj

Předsednictvo vyzvalo zástupce koordinátora dopravního systému ke společnému jednání

Na rušení spojů či omezení dobré dopravní dostupnosti do pátečních měst v kraji si stěžuje několik obcí v Jihomoravském kraji. Problém vidí někteří starostové také v otáčení autobusů na zcela nevhodných místech a časté výtky mají i ke slabé informovanosti o změnách v dopravních řádech. Na problém upozornili starostové členských obcí už vloni na podzim, intenzivněji o něm diskutovali i na žádost dotčených obcí na svém posledním setkání, které se uskutečnilo v rámci Konference Samosprávy 2020 v Brně. Domluvili se, že společně vyzvou Koordinátora integrovaného dopravního systému v kraji (KORDIS) k jednání, k němuž dojde na dalším setkání předsednictva. To se plánuje na přelom února a března.

Lenka Matějová

Kraj jde příkladem svým obcím ve snižování nákladů za energie

Plzeňský kraj opět ušetří prostřednictvím centrálního nákupu v následujících letech 2021 a 2022 na energiích. Díky včasné přípravě a realizaci nákupu na Českomoravské komoditní burze Kladno se úřadu podařilo dosáhnout více než čtyřprocentního snížení nákladů (5,2 milionů korun).

Kraj tento způsob nákupu energií využívá úspěšně již od roku 2011. V porovnání s obvyklou cenou pohybující se na trhu dojde k celkové úspoře za dvouleté období ve výši 25,1 milionů korun. V letošním roce Plzeňský kraj pro krajský úřad a jeho zřizované organizace poptával 101 tisíc MWh zemního plynu a téměř 48 tisíc MWh elektřiny. „Využili jsme zejména aktuálního poklesu ceny zemního plynu. Dodávky v letech 2021 a 2022 nám proti současné úrovni zlevní v maloobdobu o 16 procent a ve velkoobdobu téměř o 20 procent. V jednotkové ceně plynu v maloobdobu jsme se dostali dokonce na 480 korun za megawatthodinu,“ komentovala nákup ředitelka Centrálního nákupu Jana Dubcová. Dodavateli energií pro Plzeňský kraj a jeho organizace se v příštích dvou letech stanou Pražská energetika, Pražská plynárenská a Centropol Energy. Výsledek označil za úspěch i hejtmán Plzeňského kraje Josef Bernard. „Samozřejmě si toho poklesu cením. Z mé zkušenosti toho lze dosáhnout pouze kombinací tří přístupů: centralizací nákupu, volbou vysoce soutěžního trhu, kde se energie pořizují, a sledováním cenového vývoje na energetickém trhu,“ řekl hejtmán.

Roman Svoboda

Obce mohou žádat o dotace na prodejny

Zachovat v obcích prodejny je nelehký úkol, a to zejména pro ty nejmenší. Na mnoha místech již obchody provozují samy obce nebo místním provozovatelům dávají symbolické nájemné či hradí část jejich energií.

I letos tak na dotace venkovských prodejen pošle kraj tři miliony korun. Podle náměstka hejtmána a člena krajského předsednictva SMS ČR Pavla Čížka je tento dotační titul pro nejmenší obce a vesničky zcela zásadní. „I drobný příspěvek pomáhá v těchto sídlech udržet alespoň základní občanskou vybavenost,“ řekl. Pro malé obce není snadné chodit z vlastních rozpočtů zajistit. Některé mají i více malých částí. „Není dobré, když musí zejména senioři kvůli základním potravinám jezdit jinam. O dotaci mohou žádat obce do tisíce obyvatel, pokud se jedná o prodejny v jejich částech, kde žije do 250 lidí,“ upřesnil náměstek hejtmána pro oblast regionálního rozvoje Ivo Grüner. Dotace si cení například obec Dražetice, která už byla nucena před lety začít prodejnu provozovat sama. „Nachází se v budově, která patří obci. Z dotace hradíme část nákladů na energie a část odměny prodáváčky,“ uvedla starostka Marie Koderová, podle které plní prodejny v malých vesnicích i společenskou roli. „Jsou to místa, kde se lidé potkávají a prohodí mezi sebou pár slov,“ dodala.

Roman Svoboda

Napsali nám: Venkov drží srdcaři!

Vážená redakce!

Plzeňský kraj je svou rozlohou třetím největším v České republice. Všichni víme, že typický je u nás vysoký počet malých sídel s nerovnoměrným rozmístěním. Chybí nám města střední velikosti. Struktura středisek je v porovnání s většinou krajů atypická. Na venkově žije asi 33 procent všech obyvatel.

Pro náš venkov obecně platí vyšší míra plodnosti, ale umírá zde více lidí na nemoci oběhové soustavy, což může být dáno dostupností lékařské péče. Zhoršuje se občanská vybavenost. Výrazně klesl počet obcí se základní školou, knihovnou či poštou. Nedávno náš odbor vydal publikaci Zaniklé venkovské školy. Zjistilo se, že v průběhu nedávných let zaniklo více jak 200 venkovských škol. Mladí lidé na venkově nechťejí zůstat a hledají zaměstnání blíž k městu nebo dokonce odcházejí z kraje.

Podle celorepublikových statistických údajů neplatí všeobecně rozšířená domněnka, že na vesnici žije stále méně lidí. Od roku 2000 dokonce ubývá obyvatel v městském prostoru ve prospěch venkova. To se ale týká aglomerací větších měst, kde lidé hledají kvalitní bydlení a dostupnou občanskou vybavenost. Z našich venkovských oblastí na periferii kraje, jako je Tachovsko, sever Severního Plzeňska, část Rokycanska a Domažlicka, ale i Horažďovicka, Sušicka a podhůří Šumavy mladí a úspěšní odcházejí a zůstávají nám hlavně senioři a lidé méně vzdělaní.

Plzeňský kraj vynakládá ročně obrovské finanční prostředky do autobusové a železniční dopravy na investiční akce na silnicích II. a III. tříd, a zejména pak do svých zdravotnických a sociálních zařízení a škol.

Řadu těchto prostředků musí vynaložit ze zákona, do vlastního majetku pak investuje jako správný hospodář.

Co však nemusí, je podporovat venkov. Vesnice s malým počtem obyvatel si nedokáží obstarat žádné další finanční prostředky navíc. Zde neexistuje téměř žádný evropský dotační titul, kam se mohou takto malé obce přihlásit a dokonce i republikové programy jsou vesměs nedosažitelné. A tady si krajská rada dlouhodobě uvědomuje, že musí pomáhat. Od roku 2005 vyhlašujeme každoročně dotační titul na podporu venkova. Náš Program stabilizace a obnovy se ale od ostatních programů liší v tom, že starosta nemusí mít předem připraveno vůbec nic. Prostě si požádá elektronickou formou o dotaci a teprve po kladném vyřízení žádosti zpracovává projektovou dokumentaci a další podklady. Tento program je pro svou jednoduchost velice oblíbený mezi žadateli. Musím konstatovat, že i ostatní kraje v ČR podporují venkov, ale naše malé obce jsou podporovány několikanásobně více.

Plzeňský kraj rozdělil v roce 2019 venkovu 121 milionů korun a od roku 2005 je to již neuvěřitelná 1 miliarda a 62 milionů korun.

Obce mohou žádat na obnovu či výstavbu obecních úřadů, školských zařízení, kulturních a společenských domů, obytných budov, zdravotnických zařízení, sakrálních staveb, hřbitovů, dětských hřišť, sportovních areálů, rovněž na odbahnění rybníků, požární nádrže, či vodoteče. Mohly opravit místní komunikaci, veřejné osvětlení, v poslední době byl zájem o veřejný rozhlas a neinvestičně opravit kanalizační a vodovodní síť. Finanční prostředky se vynakládaly i na sběrné dvory, chodníky a veřejnou zeleň.

V letošním roce dostal např. Nový Kramolín 1,5 mil. na opravu chodníků, město Švihov 1 mil. na přístavbu jídelny a kuchyně v ZŠ a Úherce 1,2 mil. na opravu návsí. O zbytek se podělí dalších téměř 300 malých obcí.

To ale není všechno. Odbor regionálního rozvoje během let postupně přidával řadu dalších zajímavých dotačních titulů, které venkovu bezesporu pomáhají. O finanční výpomoc se může neprodleně přihlásit obec, které vznikne naléhavá potřeba řešit neodkladnou opravu, rekonstrukci nebo havárii na svém majetku. Tady je třeba konstatovat, že zde není stanoven žádný limit pro čerpání a dotace se může udělit i v plné výši.

Poslední dva roky pomáháme těm nejmenším i se zachováním prodejen. Budova prodejny může být i v majetku jiného majitele než obce a uznatelné náklady mohou být na mzdy nebo energie. Další novinkou je podpora pojiždných prodejen. Ta musí zajišťovat prodej základních potravin a v místě, kam zajiždí, není kamenná prodejna.

Pomáháme i Místním akčním skupinám a mikroregionům na integrované projekty. Např. v loňském roce to byly velice zajímavé projekty na pořízení mulčovače, nákup techniky na údržbu místních komunikací, pořízení podla na kulturní akce, naučného a odpočinkového mobiliáře a mnoho dalších.

Nemůžeme tvrdit, že se podmínky na venkově zlepšují, rozdíly budou stále existovat. Problémy zůstávají a náš program, který se pro venkov jmenuje Program stabilizace a obnovy, má za cíl alespoň v přijatelné míře zamezit odlivu mladých do měst.

Miloslav Michalec

**Vedoucí odboru regionálního rozvoje
Krajský úřad Plzeňského kraje**

Krajské předsednictvo probralo s hejtnanem palčivá témata samospráv i další spolupráci

Pardubické krajské předsednictvo tahá za jeden provaz. Na poslední jednání k hejtnanovi Martinu Netolickému dorazilo v plném počtu.

„V minulém roce se nám povedlo zaplnit sály, ve kterých se konala naše setkání starostů. Letos jsme už stihli zaplnit kancelář hejtmána. Vypadá to, že i letos se nám bude dařit,“ těší krajskou manažerku Kristýnu Vodrážkovou. Diskutují se zaměřili zejména na plán akcí, které se mají letos uskutečnit. I tentokrát uspořádají oblíbená setkání starostů s hejtnanem, poslanci a senátory kraje a setkání zástupců mikroregionů a místních akčních skupin s radními kraje známé pod názvem *Spojujeme venkov*. Chybět nebude ani krajské shromáždění. To se bude konat již 24. března v Pardubicích a jeho hlavním tématem bude krajská doprava. Hejtnan Netolický akce vítá a přislíbil na nich svou účast. „Vážíme si silné podpory, kterou od vedení kraje dostáváme,“ řekl krajský předseda Jozef Petrenec.

Setkání s hejtnanem předcházelo jednání předsednictva, na které dorazil i lesnický poradce Aleš Erber, jenž se sdružením již v minulosti několikrát spolupracoval. „Tentokrát nás oslovil s nabídkou na spolupráci při pořádání semináře k řešení kůrovcové kalamity v Pardubickém kraji. Jelikož cílí na zástupce obcí, nabídku jsme s radostí přijali a těšíme se na spolupráci,“ uvedla Kristýna Vodrážková.

Co dalšího se událo v Pardubickém kraji?

Starostky a starostové se sešli v České Třebové na tradičním setkání se samosprávou kraje. Témat zaznělo mnoho. Často zmiňovaná byla rekonstrukce stavebního práva. Hejtnan a předseda Komise pro veřejnou správu a legislativu Asociace krajů ČR Martin Netolický patří dlouhodobě mezi kritiky připravované novely stavebního zákona. Setkání ukončila diskuze, která se točila zejména kolem autobusové a vlakové dopravy. I ta se bude řešit na březnovém krajském shromáždění! **KV**

Kdy nám opravíte poničené cesty, ptají se starostové obcí kolem nového úseku D1

Kvůli novému úseku dálnice D1 mezi Lipníkem a Přerovem, který se otevřel v polovině prosince, mají nyní okolní obce zničené silnice. Po státu budou žádat jejich opravy, protože poprvé nebyly součástí zakázky, přestože Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) na počátku výstavby slíbilo, že vypíše samostatné výběrové řízení. Obce nyní žádají, aby byl důraznější i Olomoucký kraj. Stavba čtrnáctikilometrového úseku začala v roce 2015 a přišla na 2,7 miliard korun.

Kritická je situace zejména na krajské silnici v úseku mezi Osekem nad Bečvou a Veselíčkem, pod dálničním mostem. „Zabrat ale dostaly i obecní silnice od kamenolomu Veselíčko a tzv. „hřbitovka“, tedy obchvat Veselíčka spojující Dolní Újezd a Osek, po níž se jezdilo z kamenolomu Výkleky,“ upřesnil starosta Veselíčka Tomáš Šulák, podle kterého si stěžují také starostové Radvanic a Buku, a v Přerově i částí Vinary, Lýsky a dalších. „Upozorňoval jsem několikrát na kontrolních dnech výstavby D1, aby se již s výběrovým řízením začalo. Pořád ale tvrdili, že se udělá repasport až po otevření dálnice. Mám informaci, že ředitel Správy silnic Olomouckého kraje jednal s ředitelem ŘSD Brno, které se k tomu moc nestaví,“ uvedl Tomáš Šulák, který nyní chystá dopis pro hejtmána a hodlá podniknout i další kroky, které povedou k nápravě.

Tomáš Pavelka

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

si Vás dovoluji pozvat na 3. denní vzdělávací seminář

UNIVERZITA STAROSTY

25. – 27. 3. 2020

OSTROŽSKÁ NOVÁ VES penzion Slovácký dvůr

